

ХРИСТИЯНСКА ЕТИКА

ИИСУС ХРИСТОС -ЖИВОТ И ДЕЛО

2. Иисус Христос в историята на човечеството

Знае се, че християнството е най-разпространената религия в света. Повече от една трета от човечеството днес изповядва тази религия в различните нейни форми на изява (католицизъм, протестантство, православие и др.). А основната книга на християнската вяра - Библията, също е най-разпространената книга в света. Центърът на тази вяра е Иисус Христос, Който е и ключовата фигура на Библията от първата до последната ѝ страница. Напълно естествено е да предложим в началото на това пособие информация за историческата достоверност на личността на Христос.

Историческите източници за нея са два вида: християнски и нехристиянски.

Християнски исторически източници за личността на Христос

Това са, на **първо място**, всички 27 новозаветни книги на Библията, които в различни аспекти и мащаби описват живота, учението и делото на Иисус Христос. За непредубедения читател на тези книги едва ли е необходимо някакво по-силно доказателство от това, което съвременниците на Христос са ни оставили в писмена форма. Един от тези съвременници пише: „За това, което сме чули, което сме видели с очите си, това, което сме наблюдавали... за това ви възвестяваме" (Св. Йоан Богослов). Друг един съвременник, който е лекар и историк, пише: „Понеже мнозина предприеха да съчинят разказ за напълно известните между нас събития... то намерих за добре и аз, след като грижливо проучих всичко от начало, наред да ти опиша, достопочтени Теофиле, за да узнаеш твърдата основа на това учение" (Св. евангелист Лука).

На **второ място** ще добавим творенията на църковните учители, мъченици и светци от първите векове на християнството - Климент Римски, Поликарп Смирненски, Евсевий Кесарийски, Иринеи Лионски, Игнатий Антиохийски, Юстин Мъченик, Ориген, Тертулиан Картагенски и много други.

Нехристиянски исторически източници за личността на Христос

Най-известните историци на това време (римляни, елини и юдеи), както и много политици и общественици свидетелстват за Христос като историческа личност. Ето някои от тях:

Йосиф Флавий (род. 37 г.), съвременник на Христа, юдейски генерал в провинция Галилея. В съчинението си „Юдейски древности" той пише: „По това време живееше Иисус, един мъдър човек, доколкото можеше да бъде наречен човек. Той вършеше невероятни дела и беше учител на всички човеци. Така Той спечели много последователи между юдеите и езичниците. Това беше Христос. И въпреки че Пилат Го осъди на кръстна смърт, то Неговите последователи Му останаха верни. И днес има много християни, които се наричат според Неговото име" (XVIII. 3. 3).

Корнелий Тацит (род. ок. 55 г.), историк и управител на римската провинция Азия. Когато пише за управлението на император Нерон, той съобщава следното: „За подпалването на Рим Нерон обвини християните... А това бяха онези, които носеха името на Христос, екзекутиран по времето на император Тиберий и управлението на прокуратор Пилат Понтийски... Последователите на тази секта, появила се в Юдея - родината на Христос - се срещаша масово и в столицата Рим" (Анални XV 44, 740).

Плиний Млади (род. ок. 61 г.), в съчинението си „Писма" информира римския император Траян за следното: „Християните имат обичай да се събират в определени дни и отдават почит на Христос като на Бог; пеят песни и чрез клетва се задължават да не вършат престъпления, кражба, грабеж, прелюбодеяние, да не лъжат, да не нарушават дадена дума" (X. 96, 423).

Светоний (род. ок. 75 г.), римски историк и автор на известната книга „Биографии на 12-те цезари", пише: „Тъй като евреите, подтиквани от техния ръководител Христос, непрекъснато предизвикват безредици, то император Клавдий ги прогони от Рим" (25, 296).

Римските императорски архиви

Ето какво свидетелства за Христа управителят на Юдея **Публий Лентул** в писмото си до римския император Тиберий: „Ваше Величество и уважаеми Сенат в Рим, от страна на сенатора Лентул, юдейски управител, поздрав! Разбрах, че желаете да узнаете това, което Ви съобщавам с настоящото писмо. Тук живее един човек, Който се радва на голяма репутация, човек силен, т.е. Исус Христос. Народът го нарича пророк на истината, а неговите ученици твърдят, че Той е Син Божий, сиреч на Този, Който е създал небето и земята и всичко, което съществува... И наистина, о Императоре, всеки ден се мълви за извършените чудеса от Исуса Христа. Чрез една дума Той дава здраве на болните и живот на мъртвите... Много от юдеите Го считат за Бог, а други Го обвиняват, че действал против закона на Ваше Величество... Този Човек не е причинил никога никакво зло някому..." Писано в Йерусалим, Кругул X, девети месец.

Доклад на **Пилат Понтийски** до император Тиберий: „Благородний Владетелю, поздрав! ... Говори се, че в Галилея се е появил един младеж, който всеотдайно и с присъствието на силен дух, проповядвал нов закон в името на Бога Му, Който Го е пратил. Отначало аз се боях да не би да е някой бунтовник, който да възбужда народа против римляните. Не след дълго обаче страхът ми изчезна. Исус от Назарет, така се казваше този младеж, говореше повече в полза на римляните, отколкото на евреите..." По-нататък в доклада си Пилат дава пълна информация относно осъждането, разпятието, кръстната смърт, възкресението на Христа.

Текстът на **смъртната присъда на Исуса Христа**: „Аз, Понтийски Пилат, княз на римското Царство, в залата на своето княжество, осъждам и потвърждавам кръстната смърт на нарицаемия от народа Исус Христос Назарейски, човек въстаник против закона Моисеев и против великоприличието на римския цар Тиберий Цезар. Заповядвам и решавам смъртта му да бъде чрез разпятие на кръст..."

Особено интересно е писмото на съпругата на Пилат Понтийски - **Клавдия Прокула**, която дава историческа информация за Христа, съвпадаща напълно с евангелските

житеописания. Клавдия става християнка и умира като мъченица за вярата си. Оригиналет на писмото се намира в голямата антична италианска библиотека.

Това са някои от научните исторически документи, свидетелстващи по неоспорим начин за личността на Иисус Христос. Всеки, който е непредубеден, не може и няма право да отхвърли това, което съвременниците и историците от онова време са писали за Христа.

Ако човек вземе предвид победния марш на християнството през вековете, въпреки най-ожесточените преследвания, ще разбере колко наивно е да се мисли, че християнската вяра, която все по-широко залива света, би могла да има в основата си една несъществуваща, митична личност. И с право немският философ **Шелинг** се провиква: „Да се отрича действителността на Христа, това е историческо безумие!“.

3. Уникалност на личността, делото и учението на Иисус Христос

Учението, което Христос предаде на Своите последователи, за сравнително много кратък период проникна и завладя тогавашния цивилизован свят (Римската империя), а днес е разпространено по всички кътчета на земното кълбо. Това показва, че в личността на Иисуса има нещо единствено по рода си, нещо уникално, което никой друг човек не е притежавал. Той ни е оставил една свършена и ненадмината ценностна система, която е и обект на настоящото посobie. Това ни задължава да потърсим източника на тази система в личността на нейния Създател. Защо учението на Иисуса е в състояние да промени отделната личност, цели народи и етнически групи, както и хода на цялата човешка история?

Качества в личността на Христа Го отличават от обикновените човеци, от основателите на световните религии, от велики ръководители и гениите на човечеството. В краткото изложение ние ще се придържаме към действителния източник на сведения за Неговия живот, дело и учение - Библията. А историята през последните две хиляди години ще ни помогне да се убедим в огромното Негово въздействие във всички сфери на човешкия живот.

Човечеството очакваше Христа

1. Раждането, животът, делото и учението на Иисуса беше предсказано (над 300 пророчества) столетия преди Неговото идване в света. Светът Го очакваше... Защо? Защото с човека се беше случило нещо ужасно, което единствено Христос можеше да поправи.

2. Той дойде в света не според биологичните закони на живота. Неговото рождение, живот, учение, възкресение, възнесение и делото, което остави на човечеството, Го отличават от всяка друга личност, живяла преди и след Него.

3. Христос е изява на Бога, **Той е Самият Бог**, дошъл на света като човек (Богочовек). Иисус изявява истината за Бога така, че тя да може да бъде възприета, понасяна, асимилирана както от нашия разум, така и от сърцето ни. Той ни открива Божията воля на понятен за нас човешки език.

4. Иисус притежава огромна духовна сила над човешката личност, **власт над природните закони** и ненадмината мъдрост. Самите Негови ученици веднъж с учудване възкликнаха: „Кой е Този, че и ветровете Му се покоряват!“. А юдейските старейшини недоумяваха пред детето Иисус, питайки се: „Откъде у Него такава мъдрост?“.

5. Чрез човешката Си същност Христос изяви безграничната **морална мощ** и нравствено съвършенство на Бога, като стана по този начин единствената личност в света **без грях**. Христос пита не друго, а Своите врагове: „Кой от вас ще Ме обвини в грях?“. А Гьоте изповядва: „Христос е най-чистият между чистите“. Вярно е, че светлината, която излъчва Христос, отблъсва мнозина. Но защо?

6. Защото Неговата святост изобличава като огледало. Изключителна уникалност е съчетанието на богочовешката същност в една личност.

Нека не забравяме, че Иисус беше човек като всички нас, живял на този свят като нас, съобразявал се с обществените закони като нас и подлаган на изпитания, както всеки един човек в този свят. И още нещо - Той произхождаше от бедно семейство, не получи висше образование, не притежаваше държавнически постове...

6. Иисус е велик в словата си. Христовите думи се възприемат от слушателя като вътрешен глас, който докосва душата, буди съвестта и активира волята. Великият учен Алберт Айнщайн казва: „Блестящият образ на Назарянина ми е направил могъщо впечатление. Никой не може да отрече факта, че Иисус е живял и че думите Му свидетелстват за истината“. С право Христос заявява: „Думите, които Аз ви говоря, са дух и живот“. Думите, които Той изговори, не само че не са забравени, но са били пазени през хилядолетията като най-съкровено завещание на човечеството. И днес тези думи са живи и са **преведени на повече от 4000 езици** и наречия по цял свят.

Христос е несравним в делата Си

1. По форма и съдържание те са толкова необикновени, чудни и уникални, че ние ги наричаме **чудеса**. Иисус лекува болни, възкресява мъртви, чете мислите на Своите събеседници. Във връзка с чудесата на Иисуса Достоевски споделя: „В реалиста не се ражда вярата от чудото, но чудото от вярата. Щом реалистът веднъж повярва, той именно поради своя реализъм трябва без друго да допусне чудото“.

2. Историята не познава друга личност, при която да цари такава хармония между думи и дела, както при Иисуса. А това е възможно единствено, когато се говори истината и се преследва една велика цел, отнасяща се за цялото човечество.

3. Древните елини говорят за три цели на човешкия живот: добро, истина, красота. Индийците виждат три пътя към спасението: познанието, доброто, себеотдаването. А Христос, както никой друг в човешката история прокламира: „Аз съм пътят, истината и животът“. Нито един от създателите на световните религии не е дръзнал да предяви подобни претенции. Христос заявява за себе Си, че е Божий Син. Богочовекът Христос съединява в себе Си и Бога, и човека. В Него виждаме в най-съвършена форма Бога като морално същество. В Него разбираме какъв може да стане човек, който живее с Бога.

4. Христос по превъзходен начин съчета в себе Си качества като справедливост, доброта, обич, безкомпромисност, послушание, смирение. Нещо повече, Той повелява на своите последователи да проявяват тези качества не само към приятели, но и към враговете. Така християнството е върнало милиони от злото към доброто.

5. Един уникален факт, който окачествява Христос като Бог, е, че Той може да прощава грехове. С учудване Неговите врагове споделят един път: „Кой може да **прощава грехове**, освен един Бог?“. Грехът е един ужасен проблем, с който човек сам никога не може да се справи.

Иисус - страдание и величие

1. Несравнимото величие на Иисуса се разкрива в областта на Неговото страдание. От Витлеем до Голгота животът на Христа е бил осеян с опасности, трудности, изпитания, разочарования, обвинения, оскърбления, унижения, предателство, лъжесвидетелства, бичуване, разпятие... И всичко това не само от Неговите врагове. Неговите близки, дори Неговите ученици се отрекоха от Него, изоставиха Го в най-трудния час на изпитанията Му! Един от учениците Му с болка пише: „Дойде у Своите Си и Своите не Го приеха“.

Поразително е пророчеството на древногръцкия философ Платон за Христа. Като говори за вероятната участ на чистата Добродетел, ако тя слезе в човешки образ на земята, той казва: „Когато се яви такъв Праведник на земята, ще го бият, вържат, ослепят и след като той претърпи всевъзможни присмехи и подигравки, ще го приковат на стълб“. Така и стана ... Христос е най-великият страдалец в човешката история, защото Той страда за другите, за целия свят. В огъня на това страдание Христос ни представя облика на съвършената добродетел - любовта, която забравя злото. Предаден на смърт, Той намира утеха в увереността за победния завършек на делото Си - тържеството на царството на любовта.

Единственият път

1. Личността, учението и делото на Христа имат пряко отношение към смисъла и целта на живота на човека. Библията учи, че Христос е единственият път за постигане на крайната цел в живота на човека - спасението на душата.

2. Уникален е характерът на обществото (Църквата), което Христос създаде и което Той гради чрез Своите последователи. Тази Негова Църква не познава граници, етноси, възраст, раса, образование, социално положение.

Влияние върху човешката култура и хода на историята

1. Премахването на робството и социалната дискриминация се дължи на християнството. През първия век след Христа в Атина е имало 21 000 свободни и 400 000 роби. По същото време Римската империя е наброявала 120 милиона поданици, от които половината са били роби. Те са били приравнявани с животните, продавани, експлоатирани, малтретирани, избивани. Библията възвести нещо ново: „Няма ни роб, ни свободен... а всички в Христа сте братя помежду си“.

2. Христос и Неговото учение промениха коренно положението на жената и детето в обществото и семейството. Преди появата на Христос жената се считаше за същество по-нисше от мъжа, разглеждаше се само като инструмент за биологична репродукция. Тя нямаше право на глас; можеше да бъде продавана, заменяна... Подобна беше съдбата и на детето, с което бащата разполагаше както иска. Християнството прокламира равноправието в семейството, издигна достойнството на жената и постави отношението към детето на съвсем нови принципи.

3. Христос е съвършен и ненадминат борец за социална правда. Чрез делата Си и учението Си Той демонстрира грижата за бедните, слабите, болните, победените, онеправданите, грешниците. Християнството донесе милосърдието на света и прокламира най-правилното отношение към труда. Девизът на християнството: „Който не иска да работи, не трябва да яде“ по-късно беше неправилно плагиатстван от други идеологически системи.

4. Човек се стреми към свобода и независимост. Свободата е неделима от морала, защото нейните корени са във волята, а от силата на волята се определят постъпките на дадена личност. Свободата е неделима и от истината, която определя активността на човешката съвест. Единствен Христос формулира златното правило за постигане на истинска свобода: **„И ще познаете истината и истината ще ви направи свободни“**. Неправилно разбраната свобода е страхотен бич за прогреса на човека. С право Достоевски пише: „Човек, чиято свобода се състои в това да прави каквото си иска, ще завърши с човекоядство“.

5. Няма друга личност в историята, която да е оказала такова огромно влияние върху цялостното културно и духовно наследство на човечеството: изкуство, култура, литература, архитектура, наука. Най-великите произведения на човешкия гений са свързани в една или друга степен с личността, делото и учението на Исуса: „Тайната вечеря“ (Леонардо да Винчи), „Матеус пасион“ (Бах), „Великата дидактика“ (Коменски), „Бен Хур“ (Л. Уолъс), „Quo Vadis“ (Х. Сенкевич) и др.

Уникално е преклонението пред личността на Христа на създателите на това културно наследство. Когато „Тайната вечеря“ била готова, художникът повикал свой приятел и го попитал кое му харесва най-много в картината. Отговорът бил: „Чашата. Тя е просто възшебна и надминава по красота всичко“. „Така ли“ - отговорил художникът. Взел четката и заличил чашата. „Какво направихте? Та тя беше тъй красива!“. Леонардо да Винчи отговорил: „Нищо не искам да засенчва лика на моя Спасител...“

Как да си обясним това огромно влияние на Исуса върху този свръхгениален човек? Ето само някои имена от плеядата великани, на които човечеството дължи своя прогрес, които смирено благоговоят пред образа и делото на Христа: Пастър, Коперник, Кеплер, Нютон, Франклин, Микеланджело, Лайбниц, Лавоазие, Емерсон, Вагнер, Фламарион, Макс Планк, Иван Павлов, Миликан и много, много други.

В заключение ще поставим въпроса: Защо личността и делото на Христа се ползват с такъв огромен авторитет, защо са обсипани с такава голяма обич и уважение, защо това дело пребъдва и завладява човечеството, защо Христос стана център на човешката история, която беше разделена на два периода - преди и след Неговото раждане?

Възможен е един-единствен отговор на тези твърде много въпроси: всичко това е така, защото при личността на Христа и Неговото дело става дума за нещо, което за човека е от най-важно значение, което засяга живота и съдбата на отделната личност и на цялото човечество:

- Христос предлага единственото средство за борба срещу вечните врагове на човека: грях, страдание, смърт, съд;
- Христос предлага единственото средство за достигане на вечен живот;
- Христос предлага единствената ценностна система, която вече две хиляди години е променяла личности и народи и която е в състояние и днес да стори същото.

4. Моралният облик на Христа

Историята познава два основни механизма, благодарение на които дадена идеология заедно с нейната ценностна система могат да се разпространят в световен мащаб: Първо - ако тази идеология е носител на истината и нейният създател е въплъщение на тази истина и заради нейните ценности последователите с радост я приемат, живеят според нея и я предават на поколенията. Този механизъм почива на принципа на любовта, личното убеждение и доверието. И вторият механизъм - когато създателят на дадена идеология, както и неговите последователи насилствено, с меч и терор, налагат тази идеология с нейната „ценностна“ система. Този механизъм почива на фанатизъм, невежество, заблуда и личен интерес.

След като Христос донесе на света една нова ценностна система на взаимоотношения и поведение, ние сме задължени, на първо място, да се обърнем към самата личност на **Иисуса Христа** и да видим дали Той е живял според принципите на тази ценностна система. Известният немски философ Шопенхауер пише: „Да се проповядва морал е лесно. Да се обосновава морал е трудно. Но най-трудното е да се живее морално“.

Нравствената сила на Христа

1. Не се побира в рамките на нашето човешко мислене да си представим една личност, притежаваща пълната власт и право над всичко в този свят, да се откаже да приеме неща (храна, власт и почести), които всеки друг човек при подобни и при всякакви други обстоятелства веднага би приел. По време на Неговото осъждане и смърт - презиран, изоставен, бит, оплют, с трънен венец на главата и забити гвоздеи в ръцете, Той стори нещо, което не се побира в мисловните капацитети на което и да е същество във Вселената - Той се молеше за Своите мъчители!!! Библията учи, че не личната вина, нито злодеите, нито гвоздеите приковаваха Иисуса. **Неговата любов към човека** Го прати там и Го завърза здраво за кръста. Неговата смърт и последвалото Възкресение бяха върховната точка на Неговия триумф, който продължава вече две хиляди години.

2. Към хората, с които се срещаше и общуваше, Христос проявяваше справедливост, състрадание, милост, жертвоготовност, търпение, смирение, уважение, слугуваща доброта. Едно ново и непознато дотогава явление: Учителят мие нозете на учениците Си! Той не се срамуваше да общува с грешници, бедняци, болни, презрени, бездомни, проституиращи, бирници, старци, крадци, немощни. Христос

приемаше с еднаква радост всички онези, които отиваха да търсят от Него утеха, съвет, помощ. Той изобличаваше неправдата, корупцията и лицемерието. Не търсеше почтазност и не се преструваше. Лъжата и самоволието Му бяха чужди. Сам Той беше преследван, мразен, обвиняван. Живееше в бедност. Почиташе майка си. Не притежаваше нищо. Никога не отговаряше на злото със зло. Той не търсеше благоволенieto и протекцията на управляващите, за да утвърждава Себе Си и учението Си, а спазваше законите на властта, като така наставляваше и Своите последователи. Дори плака един път за предстоящата трагична съдба на Своето Отечество. Никога не правеше компромиси с истината и произтичащите от нея ценности. Приемаше всички хора като еднакво ценни в Божиите очи. Той остави едно златно правило: **„Както искате да постъпват с вас човеците, така и вие постъпвайте с тях“**. Христос следваше един велик принцип в отношението си към хората: **Обичаше грешника и изобличаваше греха.**

Христос беше без грях

За Неговата безгрешност узнаваме от:

а) Самия Него

Той пита веднъж Своите врагове: „Кой от вас може да Ме обвини в грях?“.

б) Неговите апостоли

Св. апостол Петър пише, че „Христос не е сторил грях, нито се намерило лукавщина в устата Му“. А св. апостол Павел характеризира Христос като „свят, непорочен, невинен, отделен от грешните“.

в) Неговите неприятели

Пилат Понтийски признава публично: „Аз съм невинен за кръвта на Този Пра-зедник“... и след това измива ръцете си. Цар Ирод не може да намери никаква вина у Христа. Юда - предателят, изпълнен с угризение на съвестта, изповядва: „Съгреших, че предадох невинна кръв“. Римският офицер, който присъства при разпятие-то, признава: „Наистина Този беше праведен“.

г) Плодовете на Неговото дело и Неговото учение

Достатъчно е да прочетем известната книга на Хенрик Сенкевич „Quo Vadis“, за да се убедим в мотивацията и саможертвата на хилядите мъченици, които в името на Христа с усмивка и песен посрещаха смъртта на римските арени.

Всичко това показва, че моралният облик на Иисуса не е плод на човешко въображение. Той не е плод и на мистични заключения и постановки на люде с религиозен култ или болнава емоционалност.

Такава една свършена нравствена чистота безусловно е намерила адекватен физически израз в лицето на Христа, Неговия начин на поведение и отклика на широките обществени маси, сред които Той се е движил. Това най-добре личи от писмото на римския управител на Юдея до император Тиберий.

Ето извадки от това писмо:

„...Тук живее един човек, който се радва на голяма репутация, човек силен, т.е. Исус Христос... Има ръст среден и очарователна красота. Погледът му е тъй славен, щото вдъхва доверие у всички, които го гледат... Цветът на косата му е кестеняво червеникав. Тя пада върху раменете му, като се разделя на две през средата, според обичая на назореите. Челото му е широко, изразяващо едновременно и интелигентност, и спокойствие. Нито едно петно или бръчка не се виждат по руменото му лице. Неговият нос и уста не дават никакъв аргумент за психологическа критика, а гъстата му брада е подобна на цвета на косата му... Погледът му изразява небесна слава и пронизва. Очите му сияят. Лицете му, което пръска виделина, е като слънчеви лъчи, тъй щото е невъзможно някой да го гледа продължително време. Тази бляскавост изразява удивление. А когато поучава и съветва, извиква любов и уважение у слушателите си. Твърди се, че никога не се е смял. Той е много приятен, когато говори... Колкото за учението, което проповядва, то предизвиква удивление в целия Йерусалим...Пътува бос и гологлав... Много от юдеите го считат за Бог, а други го обвиняват, че действал против законите на Ваше Величество... Този човек не е причинил никога никакво зло никому..."

5. Какво донесе Исус Христос на света?

Най-често срещаният отговор е, че Христос е донесъл една нова религия, че Той е създател на една от световните религии - християнската религия. Такъв един отговор може да се приеме за задоволителен единствено ако разглеждаме въпроса от историческа гледна точка. Но този отговор не дава истинската представа за мисията на Христос в света. Сам Исус никога и никъде не е изявявал претенцията, че е дошъл, за да създаде религия. Напротив, Той дава един много кратък, точен и ясен отговор на този въпрос: „Аз за това се родих и затова дойдох на този свят, за да свидетелствам за ИСТИНАТА". А на Своите ученици Той дава още по-конкретен отговор: „Аз съм пътят, истината и животът".

В най-важната област за човека - смисъла и целта на неговия живот - Христос донесе на света нещо абсолютно НОВО. Той донесе ново познание, нови ценности на човешко поведение, както и средството за придобиване на това познание и начина за реализиране на тези ценности. Разбира се, Той създаде и едно ново общество от Негови последователи (Църквата), която Той ръководи и изгражда и чрез която Неговото благовестие се разнася по цял свят.

Христос донесе ново познание за Бога

В нехристиянските религии човек си беше създал и си създава една своя представа за Бога, изградена преди всичко на характерните етнически особености и култура. Този бог трябваше да защитава нечии интереси, да награждава, да отмъщава, да въздава, да оправдава, да успокоява съвестта, да гарантира вечно блаженство, да мрази врага, да задоволява желанията и т.н. На този бог му се приписваха човешки качества, принасяха се жертви, дори и човешки, за да бъде умилолюбив. Градяха му се величествени храмове, предписваха се ритуали, понякога непосилни за изпълнение. В името на този бог се предприемаха унищожителни войни, за да се принудят насилствено „неверниците" да го приемат. И ако те откажеха, то биваха избивани... Ето такива бяха боговете, които човек си създаде и си създава. Световната статистика показва, че в областта на религията човек проявява най-плодотворна изобретателност

и податливост на това, което сам си е измислил. Ако един бог не функционира добре, човек си създава нов.

Всичко това ни показва един много важен факт: човек не е в състояние със собствени сили да постигне истинско познание за Бога.

Единствен в човешката история Богочовекът Христос прокламира истината за Бога и богопочитанието: „Бог е ЛЮБОВ“. И още: „Бог е Дух; и тия, които Му се покланят, трябва да се покланят с дух и с истина“. С живота Си, делата Си и учението Си Христос показва, че Той Сам е Бог, дошъл на света, за да предаде на хората истината за Себе Си, т.е. за Бога. Бог е личност, Творец на всичко видимо и невидимо, Вездесъщ, справедлив и любещ Баща, Източник на всяко добро, желае общение и предлага вечен живот на Своето творение - човека. В Библията намираме пълната информация, която Господ Иисус дава Сам за Себе Си.

Христос донесе ново познание за човека

Християнското учение представя човека като най-висшето земно творение. Той е създаден по образ и подобие на своя Творец. Първият човек бе създаден съвършен, с напълно развити умствени и физически способности. Той бе създаден безсмъртен. Бе му даден един много ценен дар - свободата... Свободата да избира, да мисли, да предпочита, да обича... И той се възползва от нея, като реши да прекъсне връзката си със своя Творец! Така се стигна до най-драматичния момент в човешката история - грехопадението, чиито последствия носим и до днес. Чрез този самоволен акт човек изгуби общението си с Бога, изгуби достойнството си, изгуби безсмъртието си, отдалечи се от Бога, попадна в царството на страданието и смъртта. При тази трагедия останаха обаче две много важни неща: първо - Божията любов към човека и, второ - желанието у човека за безсмъртие, желанието му да се върне към Бога. Човекът пое напълно погрешен път към изгубения рай - пътя на безбройните лабиринти на езическите религии, чрез които той никога нямаше и няма шанс да намери пътя към Бога. И така остана един-единствен шанс за възстановяване на хармонията между Творец и творение, между Бога и човека, за възстановяване на вечния живот.

Сам Господ Иисус казва: „Защото Бог толкоз обикна света, че отдаде Своя единороден Син, та всякой, който вярва в Него, да не погине, но да има живот вечен“. А св. апостол Петър свидетелства за Христа следното: „В никого друго няма спасение; защото под небето няма друго име, на човеци дадено, чрез което трябва да се спасим“. Това е познанието, това е истината за човека, която Христос донесе на света. Тя е проста за разбиране и достъпна за изпълнение от всеки човек. Сам Бог предлага тази истина, този единствен път.. Библията дава изобилна информация относно начина на придобиване на това познание и пътя за постигането на вечния живот.

Христос донесе нови морални ценности

Всеки обществен политически строй, всяка религия и идеология, епоха и народ градят своя ценностна система, която има своя мотивация, средства за реализация и цел. Общото за всяка ценностна система е, че тя е отражение на съответната обществена структура, идеология и култура.

Така е и при ценностната система (християнската етика), завещана ни от Исуса Христа. Нейната мотивация е Божията любов към човека, средството за реализация - вярата в Исуса Христа и произтичащият от тази вяра живот според Неговата воля, а целта - получаване на вечен живот. Христос създаде и едно ново общество от Свои последователи, което Той нарече „Моята Църква“. Той обеща да живее със и във всички, които са приели да са част от тази Църква. Целта на това християнско общество е да разпространява Христовото благовестие, да има общение помежду си и с Христа, да демонстрира на дело Христовата любов и мир, които Той завеща на Своите последователи.

И тъй, това са трите най-важни неща, които Христос донесе на света: ново познание за Бога, ново познание за човека и нови морални ценности.